

Tren III. (Wzgardziłaś mną, dziewcziczko moja ucieszona...)

JAN KOCHANOWSKI

TRENY

Tren III. (Wzgardziłaś mną, dziedziczko moja ucieszona...)¹

Wzgardziłaś mną, dziedziczko moja ucieszona².
Zdałać się ojca twego barziej³ uszczuplona⁴
Ojczyzna⁵, niżlibyś ty przestać na niej⁶ miała⁷;
To prawda, żeby była nigdy nie zrowniała⁸
Z ranym⁹ rozumem twoim, z pięknymi przymioty¹⁰,
Z których się już znały twoje przyszłe cnoty¹¹
O słowa, o zabawo¹², o wdzięczne¹³ ukłony,
Jakożem ja dziś po was wielce¹⁴ zasmęcony¹⁵.
A ty, pociecho¹⁶ moja, już mi się nie wrócisz
Na wieki¹⁷ ani mojej tesknice¹⁸ okrócisz¹⁹.
Nie lza, nie lza, jedno²⁰ się za tobą gotować²¹,
A stopeczkami twemi ciebie naszladować²².
Tam²³ cię ujrzę²⁴, da Pan Bóg²⁵, a ty więc z drogiemi
Rzuć się ojcju do szyje²⁶ rączynkami²⁷ swemi.

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Trenach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²ucieszony* (starop.) — przynoszący radość, przynoszący pociechę, uciechę. [przypis redakcyjny]

³barziej (starop.) — bardziej. [przypis redakcyjny]

⁴barziej uszczuplona — zbyt szczupła, szczuplejsza. [przypis redakcyjny]

⁵ojczyzna* (starop.) — ojcowizna, czyli ziemia odziedziczona po ojcu. [przypis redakcyjny]

⁶przestać na niej — poprzestać na niej, zadowolić się nią; osiąść na niej. [przypis redakcyjny]

⁷Zdałać (...) miała — zdała ci się... szczuplejsza niż ta, na której byś ty przestać miała. [przypis redakcyjny]

⁸żeby była nigdy nie zrowniała — zrównać z czymś: dorównać czemuś. [przypis redakcyjny]

⁹ranym* (starop.) — wczesny. [przypis redakcyjny]

¹⁰przymioty — cechy, właściwości, oznaki. [przypis redakcyjny]

¹¹Z których się już znały (...) cnoty — z których dały się przewidzieć (wynioskować) cnoty, z których poznawaliśmy cnoty. [przypis redakcyjny]

¹²zabawa* (daw.) — zajęcie, zabawa. [przypis redakcyjny]

¹³wdzięczny* (starop.) — miły, przyjemny. [przypis redakcyjny]

¹⁴wielce (starop.) — bardzo. [przypis redakcyjny]

¹⁵zasmęcony — zasmucony (por. *smutek*: smutek). [przypis redakcyjny]

¹⁶pociecho — do dziś określa się dziecko jako pociechę. [przypis redakcyjny]

¹⁷na wieki — na zawsze; *nie wrócisz na wieki*: nie wrócisz nigdy. [przypis redakcyjny]

¹⁸tesknica (starop.; tu forma D. lp: *tesknice*) — ból, bolesć, przykrość, męczarnia. [przypis redakcyjny]

¹⁹okrócić (starop.) — ukrócić, obłaskawić, poskromić, skrócić, zmniejszyć. [przypis redakcyjny]

²⁰Nie lza, nie lza, jedno... (starop.) — nie można (uczynić) nic innego tylko... [przypis redakcyjny]

²¹gotować się* — przygotowywać się (do drogi); *się za tobą gotować**: przygotowywać się, żeby pójść za tobą. [przypis redakcyjny]

²²stopeczkami twemi ciebie naszladować — iść za tobą śladami twoich stóp. [przypis redakcyjny]

²³tam — czyli w niebie. [przypis redakcyjny]

²⁴ujrzę (forma starop.) — ujrzę. [przypis redakcyjny]

²⁵da Pan Bóg (daw.) — oby dał Pan Bóg, jeśli Pan Bóg pozwoli. [przypis redakcyjny]

²⁶do szyje (forma starop.) — do szyi, na szyję. [przypis redakcyjny]

²⁷rączynki (zdr.; forma starop.) — rączki. [przypis redakcyjny]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/treny-tren-iii>

Tekst opracowany na podstawie: Jan Kochanowski, *Treny*, Drukarnia Łazarzowa, wyd. 2, Kraków, 1583

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.